

AZ ORSZÁGOS
MAGYAR GYŰJTEMÉNYEGYETEM TANÁCSÁNAK
SZERVEZETI ÉS ÜGYVITELI
SZABÁLYRENDELETE

KIADTA
A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTER
AZ 1922. ÉVI NOVEMBER HÓ 4-ÉN KELT
4200. ELN. SZÁMÚ RENDELETÉVEL

BUDAPEST
AZ ATHENAEUM IRODALMI ÉS NYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSULAT NYOMÁSA

1922

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GYŰJTEMÉNYEGYETEM TANÁCSÁNAK SZERVEZETI ÉS ÜGYVITELI SZABÁLYRENDELETE.

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter a nemzeti nagy közgyűjteményeink önkormányzatáról és személyzetükről szóló 1922. évi XIX. t.-c. 11. §-ának III. pontja alapján a következő szabályrendeletet állapítja meg:

I. RÉSZ.

A Tanács szervezete.

1. §. Az Országos Magyar Gyűjteményegyetem Tanácsa és annak összetétele.

Az Országos Magyar Gyűjteményegyetem, mely négy nemzeti nagy közgyűjteményünket, egymint

1. a Magyar Királyi Országos Levéltárat,
2. a Magyar Nemzeti Múzeum közös címébe

foglalt

- a) Országos Széchényi-Könyvtárat,
- b) érem- és régiségtárat,
- c) állattárat,
- d) növénytárat,
- e) ásvány- és őslénytárat,
- f) néprajziak tárárt,

3. az Országos Magyar Szépművészeti Múzeumot és

4. az Országos Magyar Iparművészeti Múzeumot

egy az államtól különálló jogi személyiségben egyesíti, önkormányzati jogait az Országos Magyar Gyűjteményegyetem Tanácsa által gyakorolja.

A Tanács, mely 26 tagból, ha elnöke egyuttal tanácsstag, 25 tagból áll, háromféle elemből alakul, egymint a közgyűjtemények 10 főtisztviselőjéből, 10 tudományegyetemi és műegyetemi tanárból, továbbá 5 műértőből. A Tanácsnak jogában áll felmerülő szakkérdésekben a Tanácson kívül álló szakférfiak közreműködését is igénybe venni, ezek azonban csak tanácskozási joggal bírnak.

Ha a budapesti királyi magyar Pázmány Péter tudományegyetem hozzájárul ahhoz, hogy könyvtára a Gyűjteményegyetem kötelékébe bekapcsolassék, a bekapcsolás következtében e szabályrendeletet megfelelően ki kell egészíteni.

2. §. A közgyűjtemények főtisztviselői.

A közgyűjtemények 10 főtisztviselője a Tanácsnak hivatalból tagja. Ezek a következők:

1. az Országos Levéltár,

2. a Nemzeti Múzeum,
3. a Szépművészeti Múzeum és
4. az Iparművészeti Múzeum első tisztviselője, továbbá a Nemzeti Múzeum közös címébe foglalt
5. Országos Széchényi-Könyvtár,
6. az érem- és régiségtár,
7. az állattár,
8. a növénytár,
9. az ásvány- és őslénytár és
10. a néprajziak tárának vezetője.

Üresedés vagy akadályoztatás esetén a közgyűjtemények első tisztviselőit, illetve a Nemzeti Múzeum tárainak vezetőit a Tanácsban hivatalból az a főtisztviselő helyettesíti, aki az illető intézetnél ügykörét egyébként is ellátja.

3. §. A tudományegyetemi és műegyetemi tanárok.

A 10 tudományegyetemi és műegyetemi tanárt a Tanácsba ennek jelölése alapján 5 év tartamára a vallás- és közoktatásügyi miniszter hívja meg. A jelölésnek, illetve a meghívásnak akként kell történnie, hogy a történelmi szak (ideértve az archeológiát, a művészet- és művelődéstörténelmet is) legalább 3 tanárral, továbbá az állattan, növénytan és ásványtan legalább 1—1 tanárral képviselve legyen.

4. §. A műértők.

Az 5, lehetőleg olyan műértőt, aki az intézetek valamelyikének nagyobb értéket adományozott, a Tanácsba, ennek jelölése alapján, 5 év tartamára a vallás- és közoktatásügyi miniszter hívja meg.

Magábanvéve az, hogy valaki az intézetnek számottevő értéket adományozott, legyen az érték bármily jelentékeny, nem elegendő alap a jelölésre, illetve a meghívásra; hanem okvetlenül szükséges, hogy az illetőben a műértésnek olyan foka is meglegyen, mely őt az ügy szolgálatára és előmozdítására képesíti. Viszont a műértők közül elsőbbség illeti azokat, akik az intézeteknek számottevő értéket adományoztak.

5. §. *A Tanács tagozódása.*

A Tanács az ügyek természete szerint

1. teljes ülésben,
2. igazgató-tanácsban vagy
3. szaktanácsokban jár el.

6. §. *A teljes ülés.*

A teljes ülésen résztvenni a Tanácsnak mind a 26, illetve 25 tagja hivatott. Határozatképességhez, az elnököt is beleszámítva, legalább 9 tag megjelenése szükséges.

Teljes ülést az elnök bármikor összehívhat, összehívni tartozik a vallás- és közoktatásügyi miniszter és valamely közgyűjtemény első tisztviselőjének megkeresésére, továbbá legalább 10 tanácstag kérésére.

A teljes ülés határozatait szótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén az elnök dönt. Ha a tanácstagok páros számmal vannak jelen, az elnököt kettős szavazati jog illeti meg.

7. §. *Az igazgató-tanács.*

Az igazgató-tanács 9 tagból áll, és pedig a Tanács elnökéből, az Országos Levéltár, a Nemzeti Múzeum, a Szépművészeti Múzeum és az Iparművészeti Múzeum első tisztviselőjéből, továbbá együtt 4 tudományegyetemi és műegyetemi tanárból és műértőből. A tanárokat és műértőket az egyes ülésekre a Tanács tagjai sorából a tárgysorozathoz képest esetről-esetre az elnök hívja meg. Az elnök a meghívásokat úgy eszközli, hogy a tanárok száma a műértők számát meghaladja. Határozatképességhez legalább 5 tag és ezek sorában legalább 2 közgyűjtemény első tisztviselőjének jelenléte szükséges.

Igazgató-tanácsot az elnök bármikor összehívhat, összehívni tartozik a vallás- és közoktatásügyi miniszter és valamely közgyűjtemény első tisztviselőjének megkeresésére.

Az igazgató-tanács határozatait szótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén az elnök dönt. Ha a tanácstagok páros számmal vannak jelen, az elnököt kettős szavazati jog illeti meg.

8. §. *A szaktanácsok.*

Az 5—5 tagból álló szaktanácsokat az egyes közgyűjtemények, illetve a Nemzeti Múzeum egyes terei különleges természetének megfelelően úgy kell megalakítani, hogy az illető szaktanács az elnökön kívül 2 közgyűjteményi főtisztviselőből és 2 tanárból, bizonyos esetekben 1 tanárból és 1 műértőből álljon. Határozatképességhez legalább 4 tag jelenléte szükséges. A tagokat az egyes ülésekre a Tanács tagjai sorából az elnök a következők szem előtt tartásával hívja meg. Egyik tagul annak a közgyűjteménynek első tisztviselőjét kell meghívni, melynek ügye tárgyalatik. Második tagnak valamelyik rokonintézet első tisztviselőjét. Ha pedig csupán a Nemzeti Múzeumot érdeklő ügyről van szó, akkor második tagul annak a tárnak (osztálynak) vezetőjét kell meg-

hívni, melyről szó lesz. Harmadik tagul a szakmájánál fogva legközelebről érdekelt tanárt hívja meg az elnök. Negyediknek pedig a művészeti gyűjteményeknél, ideértve a Nemzeti Múzeum régiségtárát is, egy műértőt, egyébként egy szakmájánál fogva érdekelt tanárt.

Az egyes közgyűjtemények és terek különleges igényeire való tekintettel a szaktanácsok megalakításánál még a következőket kell lehetőleg szem előtt tartani.

Az Országos Levéltár ügyében eljárni hivatott szaktanácsba meghívandó e közgyűjtemény első tisztviselője, a Nemzeti Múzeum első tisztviselője és két történelmi szakos tanár.

Csupán a Nemzeti Múzeum Széchenyi-Könyvtárát érdeklő ügyben meg kell hívni a Nemzeti Múzeum első tisztviselőjét, a Széchenyi-Könyvtár vezetőjét és két egyetemi tanárt.

Csupán a Nemzeti Múzeum érem- és régiségtárát érdeklő ügyben meghívandó a Nemzeti Múzeum első tisztviselője, az érem- és régiségtár vezetője, az archaeológia, a művészet- vagy művelődéstörténelem tanára és egy műértő.

Csupán a Nemzeti Múzeum állattárát érdeklő ügyben meghívandó a Nemzeti Múzeum első tisztviselője, az állattár vezetője, az állattan tanára s még egy természettudományi szakos tanár. Hasonlóképen kell eljárni a többi természettudományi tarral vonatkozólag is.

A Szépművészeti Múzeumot érdeklő szaktanácsba meg kell hívni e közgyűjtemény első tisztviselőjét, az Iparművészeti Múzeum első tisztviselőjét, a művészettörténelem tanárát és egy műértőt.

Az Iparművészeti Múzeum ügyeiben eljáró szaktanácsba meghívandó az intézet első tisztviselője, a Szépművészeti Múzeum első tisztviselője, a művészettörténelem vagy a művelődéstörténelem tanára és egy műértő.

Ha két intézményt közösen érdeklő kérdéssről van szó, úgy mindig meg kell hívni az érdekelt két közgyűjtemény első tisztviselőjét.

A szaktanács határozatait szótöbbséggel hozza. Szavazategyenlőség esetén az elnök dönt. Ha a tanácstagok páros számmal vannak jelen, az elnököt kettős szavazati jog illeti meg. Az intézetek első tisztviselőit személyi kérdésekben a szaktanácsnak saját intézetükre vonatkozó határozatával szemben vétőjog illeti meg. Az igazgató- és szaktanácsban való részvételért az ülésen résztvevő tanácstagok, a műértők kivételével, a vallás- és közoktatásügyi miniszter által megállapított tiszteletdíjban részesülnek.

9. §. *Az elnök.*

A Tanács élén az elnök áll, akit a vallás- és közoktatásügyi miniszter a Tanács jelölése alapján öt év időtartamára nevez ki.

Az elnök elnököl úgy a teljes ülésben, mint az igazgató-tanácsban és a szaktanácsokban, ő gondoskodik ezek összehívásáról és számukra jegyzőkönyvvezető kirendeléséről. Az elnök az ügyeknek a teljes ülésben, az igazgató-tanácsban és

a szaktanácsokban való ismertetésére előadót rendel, és pedig fontosabb ügyeknél a tanács-tagok, folyó ügyeknél a titkárok és a gyűjteményi alkalmazottak sorából. Az előadó nemcsak az ügyet ismerteti, hanem köteles írásos elintézési tervezetet (határozati javaslatot) is bemutatni.

Az elnök tisztéért illetményekben nem részesül.

10. §. Az ügyvezető alelnök és hivatala.

Az elnököt akadályoztatása esetén az alelnök helyettesíti, aki a folyó ügyvitelt ellátja és e szabályrendelet III. részének értelmében a Tanács gazdálkodását is vezeti. Feladata továbbá a gyűjteményegyetem személyzetének (szolgálati beosztás, rang or stb.) nyilvántartása. Az elnök saját hatáskörének egy részét, így az ülések és tanácsok összehívását átruházhatja az alelnökre. Oly esetekben, midőn a tanácsüléseken az alelnök elnököl, helyette az illető intézet részéről azt a tisztviselőt kell meghívni, aki őt egyébként is helyettesíti. Oly esetekben, melyeknél két intézet van érintve az ügyvezető alelnök az érdekelt intézetek valamelyikének első tisztviselője, akkor az elnök akadályoztatása esetén nem az ügyvezető alelnök, hanem a rangban legidősebb, nem érdekelt intézeti első tisztviselő elnököl.

Az alelnöki tisztet az intézetek első tisztviselői kétévenként váltakozva a következő sorrendben töltik be: az Országos Levéltár, a Nemzeti Múzeum, a Szépművészeti Múzeum és az Iparművészeti Múzeum első tisztviselője. Az Iparművészeti Múzeum első tisztviselőjét ismét az Országos Levéltár első tisztviselője követi.

A közvetlenül a Tanácshoz beosztott alkalmazottak az ügyvezető alelnök rendelkezése alatt állnak. A titkárok látják el a Tanácsnál a fogalmazói tennivalókat és vezetik a jegyzőkönyveket, melyeket az elnök és jegyző ir alá és két tanács-tag hitelesít. A jegyzőkönyveket egy példányban a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez fel kell terjeszteni. Az alelnök a Tanács folyó ügyeinek ellátására a titkárokon kívül a saját közgyűjteményének személyzetét is igénybe veheti.

A Tanács üléseit lehetőleg abban az intézetben tartja, amelynek első tisztviselője az alelnöki tisztet betölti. Két év leteltével a Tanács titkárai a Tanács irattárával annak a közgyűjteménynek a helyiségébe költöznek át, amelynek első tisztviselője a soros ügyvezető alelnök.

11. §. Az érdekelttség.

Senki olyan ügynél a tárgyalásban és határozathozatalban részt nem vehet, melyben személyileg közvetlenül érintve van. Az érdekelttség megállapítására az elnök van hivatva, ki afelett is határoz, hogy az érdekelt tanács-tag helyébe hivandó-e be más tanács-tag, és személy szerint ki.

II. RÉSZ.

A Tanács hatásköre.

I. fejezet.

A Tanács alaki önkormányzati jogai.

12. §. A Gyűjteményegyetem jogi képviselése.

Négy nagy közgyűjteményünk együttesen alkotja a Gyűjteményegyetemet. Ezt az önkormányzati testet, mint jogi személyiséget a Tanács az igazgató-tanács által képviseli. Ebből kifolyólag az igazgató-tanács van hivatva az elnök útján a Gyűjteményegyetem nevében nemcsak jogügyletet kötni, hanem mindennemű jognyilatkozatot megtenni és bármely szükséges jogcselekményt végezni. Az előkészítő cselekményeket az elnök ülésen kívül végzi.

Ebben a jogképviseleti tevékenységben, valamint különösen a bíróságok és a közigazgatási hatóságok előtt akár peres, akár perenkívüli ügyekben szükségessé váló eljárásoknál a közalapítványi kir. ügyigazgatóság van hivatva a Gyűjteményegyetem nevében törvényes képviselő gyanánt közreműködni.

Az 1,000.000 korona értéket meghaladó terhes jogügyletek érvényességéhez a vallás- és közoktatásügyi miniszter jóváhagyása szükséges. Új muzeumi épületek emelésénél a vallás- és közoktatásügyi miniszter a Tanács közvetítése nélkül jár el és csak a már kész épületet adja át a Gyűjteményegyetem tulajdonába és az illető közgyűjtemény első tisztviselőjének kezelésébe.

13. §. Szabályrendeletalkotási jog.

A Tanácsot szabályrendeletalkotási jog illeti meg, és pedig

1. megállapítja saját szervezeti és ügyviteli szabályrendeletét. Az 1922. évi XIX. t.-c. 11. §-ának III. pontja értelmében első ízben a vallás- és közoktatásügyi miniszter által megállapított ezt a szabályrendeletet a Tanács a miniszter jóváhagyásával önkormányzati hatáskörében módosíthatja, mely alkalommal a Tanácsnál kifejlődő gyakorlat alapulvételével részletesebben szabályozza az ügyvitelt is,

2. szabályrendeleteket alkot továbbá a kötelekékbe tartozó négy nagy közgyűjtemény számára, melyeknél az intézetek különböző természetűek által megkívánt eltérések figyelembevételével lehető egyöntetűsége törekszik. Ezeket a szabályrendeleteket legkésőbb 1923 december hó 31-ig jóváhagyás végett a vallás- és közoktatásügyi miniszter elé kell terjeszteni. Az egyes közgyűjtemények szervezeti szabályzataiban kell megállapítani az ott alkalmazandó tudományos és műszaki segédszemélyzet esetleges elméleti minősítésének és gyakorlati kiképzésének ügyét. A közgyűjteményeknél új osztályt létesíteni és meglévőt összevonni vagy megszüntetni szintén csak szervezeti szabályrendelettel lehet.

A szabályrendeletek érvényességéhez a vallás-

és közoktatásügyi miniszter jóváhagyása szükséges.

A szabályrendeletek a Budapesti Közlönyben hirdettetnek ki és ha másként nem rendelkeznek, a közzététel napján lépnek hatályba.

14. §. *A Tanács felügyeleti joga.*

A Tanács kötelékébe tartozó négy nagy közgyűjtemény első tisztviselője saját intézetét úgy tudományos, mint adminisztratív tekintetben önállóan vezeti. A Tanács e szabályrendelet II. részében megállapított hatáskörén túl az egyes intézetek belügyeibe előzetes utasítások adásával nem avatkozhatik. A Tanácsnak ily értelemben sérelmes határozatával (intézkedésével) szemben az érdekelt intézeti első tisztviselő felelőssel élhet a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, kinek e részben semmitő hatásköre van.

Vizont a négy nagy közgyűjtemény tartozik évi működéséről a következő év február hó végéig a Tanácsnak és ez uton a vallás- és közoktatásügyi miniszternek nyomtatásban való közzétételre alkalmas rendszeres beszámoló jelentést tenni.

E jelentés tárgyi és személyi részre oszlik.

1. A tárgyi részben ki kell terjeszkedni az illető közgyűjtemény elhelyezésére és épületének állapotára. Jelenteni kell, hogy az illető közgyűjtemény minden egyes osztályában (tárában) minő munka folyt s ennek kapcsán ki kell mutatni, hogy az intézet mely részei milyen mértékben várnak még feldolgozásra (meghatározás, osztályozás, rendezés, felállítás, regisztrálás, katalogizálás, ismeretetés, publikálás stb.) s mi az, ami a jelentés tárgyát képező évben már feldolgozás alá került. Jelenteni kell, adott-e ki a közgyűjtemény s milyen időközönként, minő terjedelemben folyóiratot, továbbá évkönyvet, katalógust stb.

2. Személyi tekintetben a jelen szabályrendelet mellékletét képező űrlap felhasználásával be kell számolni a közgyűjtemények minden egyes tudományos tisztviselőjének könyvtári, levéltári vagy muzeális szakmunkájáról és esetleges irodalmi tevékenységéről. (E szabályrendelet 19. §-a.)

E jelentés alapulvételével a Tanács az igazgatótanácsban részletesen tárgyalja az egyes intézetek az évi működését s ennek alapján a saját hatáskörébe eső intézkedéseket megteszi, a vallás- és közoktatásügyi miniszter elé pedig véleményes jelentést terjeszt, mely alkalommal a miniszter hatáskörébe tartozó intézkedéseket is javaslatba hozhatja.

15. §. *A Tanács költségvetési és zárószámadási joga.*

A Tanács e hatáskörét e szabályrendelet III. része szabályozza.

16. §. *A Tanács véleményező joga.*

A Tanács teljes ülésben állást foglal általános elvi, könyvtári, levéltári és muzeális kérdésekben. Ezenfelül az ügy természete szerint teljes ülésben, igazgató- vagy szaktanácsban véleményt mond

azokban a könyvtári, levéltári vagy muzeális szakügyekben, melyeket a vallás- és közoktatásügyi miniszter e célból elébe terjeszt.

II. fejezet.

A Tanács hatásköre személyi ügyekben.

17. §. *A Tanács elnökének és tagjainak jelölése.*

A Tanács teljes ülésben titkos szavazással jelöli öt év tartamára saját elnökét és meghívás alá eső tagjait, vagyis 1. a tudományegyetemi és műegyetemi tanárokat, 2. a műértőket. Az időközi üresedéseknél a jelölés az illető időköz hátralévő részére esetről-esetre történik. A meghívás alá eső tagok megbízásának ötvenként történő lejártakor pedig a Tanács a jelöléseket október hó folyamán ejti meg. Ha a vallás- és közoktatásügyi miniszter ez utóbbi esetben a visszautasítás jogával él, az új jelölést a következő év január havában kell megejteni még abban az esetben is, ha a Tanács akkor csak az intézeti főtisztviselőkből állana. A Tanács első megalakulásakor a meghívás alá eső tagok megbízása 1927 december hó 31-ig, az alelnök tiszte pedig 1924 december hó 31-ig tart.

18. §. *A Gyűjteményegyetem alkalmazottainak jelölése.*

A Tanács titkos szavazással jelöli az intézetek tudományos és közigazgatási tisztviselőit és a tudományos és műszaki segéd személyzet tagjait úgy a kezdő állások betöltésénél, mint a magasabb állásra való kinevezésnél.

A jelölést kezdő állások betöltésénél pályázat előzi meg, melyet a Tanács elnöke ír ki. A jelölés előadmány alapján történik. Az előadói tiszte az érdekelt intézet első tisztviselője, kezdő állások betöltésénél kivülről még a szakmájánál fogva érdekelt tanárok egyike látja el. A jelölést rendszerint a szaktanács eszközli. Ha az egyes szaktanácsok határozatai között ellentét mutatkoznék, a kérdés az igazgató-tanács döntése elé terjesztendő. Az intézetek első tisztviselőire és a Nemzeti Múzeum osztályai vezetőire nézve pedig a jelölés joga mindig az igazgató-tanácsot illeti. A kinevezés, illetve a kinevezésre való előterjesztés joga a vallás- és közoktatásügyi minisztert illeti, aki azonban a tudományos és közigazgatási tisztviselőkarba és a tudományos és műszaki segéd személyzetbe csak a Tanács által jelölt egyént nevezhet ki vagy hozhat javaslatba, egyébként csupán a visszautasítás joga illeti meg. Ha azonban az intézet első tisztviselőjét megillető vétőjognak másodizben történt alkalmazása következtében jelölés nem jöhetett létre, az illető állásra nézve a kinevezés, illetve az előterjesztéstől teljes joga a vallás- és közoktatásügyi miniszterre háramlik. Az egyéb közigazgatási alkalmazottakat ellenben az intézet első tisztviselőjének előterjesztésére a vallás- és közoktatásügyi miniszter a Tanács közbejötté nélkül nevezi ki.

A Tanács az alsóbb állások (VIII., VII. és VI. fizetési osztály) betöltésénél a rangsorra állandó

tekintettel van ugyan, de kiváló munkásságot kivételesen soronkívüli jelöléssel emelhet ki. A tudományos munkásság mérlegelésénél tekintettel kell lenni arra, hogy az kapcsolatban van-e az illető közgyűjteménnyel (annak anyagával, gyűjtési körével). Az intézetek első tisztviselőinek, a Nemzeti Múzeum tárai (1. §. 2. a—f pont) vezetőinek, továbbá a másik három közgyűjtemény második tisztviselőjének jelölésénél tekintet nélkül a rangsorra, sőt tekintet nélkül arra, tagja-e az illető a Gyűjteményegyetem tisztviselői karának, a Tanács azt az egyént jelöli, kit az illető vezető állásra a legalkalmasabbnak tart.

19. §. *A meddőség és megférhetetlenség megállapítása.*

A Tanács titkos szavazással megállapítja a tudományos tisztviselői kar tagjaira nézve a meddőséget. Az egyes közgyűjtemények működéséről e szabályrendelet 14 §-ának 2. pontja értelmében teendő évi jelentés szerkesztésénél az előirt úrlap felhasználásával szabatosan fel kell tüntetni azt a könyvtári, levéltári és muzeális szakmunkát, továbbá azt az esetleges irodalmi munkásságot, melyet a tudományos tisztviselői kar minden egyes tagja az előző évben kifejtett. E minősítés alkalmával az intézet első tisztviselőjének mérlegelnie kell azt is, hogy egyesek nem váltak-e meddővé, s ehhez képest első ízben az illető tisztviselőt írásosan megintsi, másodízben pedig az előterjesztést az igazgató-tanácsnak megteszi.

A Tanács titkos szavazással állapítja meg a tudományos tisztviselői karra nézve a megférhetetlenséget is. Az illető intézet első tisztviselőjének az elviselhetetlenné vált belső torzalkodások megszüntetése okán kívül különösen az esetben kell az igazgató-tanácsnak a megfelelő előterjesztést megtenni, ha valaki személyeskedő, egyénileg becsmérlődő bírálat tárgyává teszi kartársainak működését, továbbá ha a közgyűjteményeknél elmaradhatatlan belső tárgyi vagy személyi ellentéteket a sajtóba kihurcolja s ezzel az intézet tekintélyének árt.

A Tanács e részben igazgató-tanácsban jár el.

Ha a Tanács a meddőség vagy megférhetetlenség esetét megállapította, erről jelentést tesz a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, ki hozzájárulása esetén az illető tisztviselőnek szabályszerű elbánásban való részesítése iránt intézkedik.

20. §. *A korhatárt betöltött alkalmazott marasztalása.*

A Tanács mérlegeli, hogy a 70. életévét betöltött tudományos tisztviselőnek szolgálatban való megtartása az illető közgyűjteménynek jelentős érdeke-e. Az intézetek első és második tisztviselőjénél és a Nemzeti Múzeum tárai (1. §. 2. a—f. pont) osztályainak vezetőinél figyelemmel kell lenni arra is, hogy magas koruk dacára is megvan-e bennük az illető közgyűjtemény tudományos és adminisztratív vezetéséhez megkívánt erély és mozgékonyág. Ha igen és az illető ezenkívül a magyar tudományosság kimagasló alakja, akkor titkosan megejtett szavazás után ma-

rasztása iránt a vallás- és közoktatásügyi miniszternek előterjesztést tesz, ki belátása szerint határoz.

A Tanács e részben igazgató-tanácsban jár el.

21. §. *A személyzet szolgálati beosztása.*

Az intézetek személyzete három nagy csoportban külön-külön összlétszámot alkot. A Tanács igazgató-tanácsban a személyzetnek a négy nagy közgyűjteményhez való beosztására vonatkozólag személybeosztási javaslatot készít, melyben azt is indítványozhatja, hogy egyes alkalmazottak bel- és külföldön tudományos megbizatásokat nyerjenek. Az ilyen megbizatásban töltött idő nem minősül szabadságnak.

A Tanács előterjesztése alapján a beosztás dolgában végleg a vallás- és közoktatásügyi miniszter határoz.

III. fejezet.

A Tanács hatásköre szakügyekben.

22. §. *A szervezési és építési programm felállítása.*

Rendszeresen tárgyalja közgyűjteményeink általános helyzetét s ez alapon megalkotja és időnkint a változó viszonyokhoz képest kiegészíti a szükséges szervezések és építkezések szervesen összefüggő tervét.

E részben az előkészítés igazgató- vagy szaktanácsban, a határozathozatal teljes ülésben történik.

23. §. *A gyűjtési kör megállapítása és az anyag áthelyezése.*

A Tanács megállapítja az egyes intézetek gyűjtési körét és ezáltal biztosítja a nagy közgyűjtemények zavartalan, harmonikus együttműködését. Gondoskodik továbbá arról, hogy a könyvtári, levéltári és muzeális anyag a megállapított gyűjtési szempontoknak megfelelő helyére kerüljön. A Nemzeti Múzeumba letett családi levéltárak onnan csak a letevő, illetve jogutódai hozzájárulásával helyezhetők át más intézetbe.

A gyűjtési terület megállapításának és az anyag áthelyezésének kérdésében hozott határozatot keltétől számított tíz éven belül csak mindkét érdekelt intézet első tisztviselőjének együttes kívánására lehet újra tárgyalás alá venni.

A Tanács e részben szaktanácsban jár el.

24. §. *Az intézetek anyagának elidegenítése.*

A négy nagy közgyűjtemény könyvtári, levéltári és muzeális anyaga rendszerint nem idegeníthető el.

Hogy a nélkülözhetetlen selejtezés miképpen történjék, azt az egyes közgyűjtemények szervezeti szabályzatában kell rendezni.

Amennyiben kivételesen ilyen intézeti anyagnak elidegenítése eladás, aukció vagy csere útján mégis indokoltnak látszik, az illető intézet első tisztviselője az erre vonatkozó javaslatot szaktanács elé terjeszti, mely ellenző többség esetén

ellenző fölterjesztést tesz a vallás- és közoktatásiügyi miniszternek, ki végérvényesen dönt. A szavazás minden esetben nyilvános és a szavazatokat a szavazók nevének feltüntetése mellett jegyzőkönyvbe kell venni. A szaktanács hozzájárulása az intézet első tisztviselőjét az utólagos felelősségtől nem mentesíti.

E szakasz a könyvtári, levéltári és muzeális anyag kivételes elidegenítését csak szakszempontból rendezi; az elidegenítésnek és pedig úgy a könyvtári, levéltári és muzeális anyag mint a közönséges leltári tárgyak elidegenítésének a Gyűjteményegyetem gazdálkodását érintő vonatkozásait e szabályrendelet III. Részének 36. §-a szabályozza.

25. §. Az ásatások és gyűjtések tervének megállapítása.

Rendszeresen tárgyalja az ásatások és gyűjtések ügyét, ennek alapján felállítja ezek programját és az érdekelt közgyűjtemény utján intézkedik a fokozatos végrehajtás iránt.

Az őskorra, római és népvándorlási korra vonatkozó ásatásoknál, valamint az ásvány- és őslénytani, a növény-, az állattani, továbbá a néprajzi gyűjtéseknél kizárólag saját hatáskörében jár el, a közép- és újkorra vonatkozó ásatásoknál pedig a Műemlékek Országos Bizottságával egyetértésben.

A Tanács hatáskörének e részét szaktanácsban látja el.

IV. fejezet.

A Tanács társadalmi munkája.

26. §. *Belföldön.*

A Tanács igyekszik a társadalom érdeklődését nemzeti nagy közgyűjteményeink iránt felkelteni, ébrentartani és a közönséget áldozatkészségre indítani. Évégéből ismerteti közgyűjteményeink helyzetét, hiányait, a felállított építkezési és szervezési, továbbá ásatási és gyűjtési terveket és azok megvalósításának akadályait.

Az így begyűlt összegek rendeltetéséről és kezelésük módjáról e szabályrendelet III. Részének 32. §-a rendelkezik.

A Tanács e részben igazgató-tanácsban jár el, az előkészítő és végrehajtó cselekményeket az elnök ülésén kívül végzi.

27. §. *Külföldön.*

A Tanács tárgyalja és a kívánatos tervszerű egységesség és teljesség szempontjából irányítja a közgyűjteményeknek külföldi folyóiratok és könyvek beszerzésére irányuló csereakcióját. E részben a saját hatásköre alatt álló könyvtárakon kívül érintkezést keres a többi számottevő budapesti és vidéki könyvtárral (az egyetemek könyvtáraival) is.

Az előkészítésben a Tanács vegye igénybe egyes tudósok külföldi összeköttetéseit, a végrehajtásban pedig a kötelékébe tartozó közgyűjteményeket.

A Tanács e részben igazgató-tanácsban jár el.

III. RÉSZ.

A Tanács és az egyes közgyűjtemények gazdálkodása.

28. §. *Vagyonkezelés és számadási kötelezettség általában.*

A Gyűjteményegyetem Tanácsa és a kötelékébe tartozó egyes közgyűjtemények háromféle jellegű pénzt kezelnek, úgymint

1. a közigazgatási célú állami javadalmakat (31. §),

2. a tudományos és művészeti célokat szolgáló állami javadalmakat és más e célú valódi bevételeket (32. §) és

3. az alapítványokat (33. §). Ezeket a pénzeket különböző természetük miatt úgy a kezelés, mint az elszámolás tekintetében egymástól élesen el kell különíteni.

Elszámolás, illetve nyilvántartás tárgyai ezeken kívül

a) az ingatlan vagyon (34. §),

b) a közönséges leltári tárgyak (35. §. I.),

c) a gyűjtemények tudományos és művészeti anyaga (35. §. II.).

Önálló pénz- és vagyonkezelési, valamint elszámolási kötelezettsége van külön a Tanácsnak és külön az egyes közgyűjteményeknek.

Ez a kötelezettség személyes és anyagi felelőség mellett a Tanácsnál az ügyvezető elnököt, az egyes közgyűjteményeknél az illető közgyűjtemény első tisztviselőjét terheli.

29. §. *A költségvetés.*

Az állami költségvetés egybeállíthatása érdekében az egyes közgyűjtemények első tisztviselői saját intézetük szükségleteire nézve a következő költségvetési évre vonatkozó részletes és a kiszámítási tényezők feltüntetése mellett szerkesztett költségvetési tervezetet (az u. n. elemi költségvetést) a hozzá tartozó indokolással együtt február hó végéig a Tanácshoz nyújtják be. A Tanács az egyes közgyűjtemények elemi költségvetését, különös tekintettel az egyes intézetek szükségleteinek helyes arányára, megfelelő tárgyalás alá veszi és annak alapján elkészíti a Gyűjteményegyetem költségvetési előirányzatát, mely úgy a Tanács, mint a kötelékébe tartozó egyes közgyűjtemények szükségleteit egyesíti magában olyan alakban, hogy az az állami költségvetési részletezésbe való beillesztésre alkalmas legyen. A költségvetési tárgyalásnál a Tanács figyelemmel van az előző évek gazdálkodási eredményére és az alapok (32. §) álladéklára is.

A kiadások két osztályra oszlanak, úgymint a rendes és az átmeneti kiadásokra.

A) A rendes kiadásokhoz tartoznak a Tanácsnál és az egyes közgyűjteményeknél évenként állandóan, illetve rendszeresen előforduló valódi kiadások. A rendes kiadásoknak két rovata van, u. m. személyi járandóságok és dologi kiadások.

I. A személyi járandóságok két alrovatból állanak, melyek

1. rendszeres illetmények (ide tartoznak a kinevezett tisztviselők és altisztek fizetése, lakpénze és mindennemű pótlékai),

2. nem rendszeres illetmények (ide tartoznak a tiszteletdíjasok, napidíjasok, napibéresek összes illetményei, óradíjak, utazási költségek, vitéségi érempót díjak).

A személyi járandóságok részletezése alatt az összes rendszeresített állásokat az egész Gyűjteményegyetemre nézve (ide értve a közvetlenül a Tanácshoz beosztottakat is) egy létszámba foglaltnak, de a következő három csoportra felosztva kell kimutatni: a) tudományos tisztviselői kar, b) tudományos és műszaki segéd személyzet, c) közigazgatási személyzet. A c) csoportban meg kell különböztetni α) a fogalmazási és számviteli személyzetet, β) a segédhivatali személyzetet és γ) az összes altiszteket. A nem rendszeres illetmények előírásait a költségvetésben szintén csak csoportonként kell részletezni, s úgy ezeknek, mint a rendszeres illetményeknek az egyes közgyűjteményeknél miként való felosztását a költségvetés kísérő iratába kell foglalni.

II. A dologi kiadásokat a Tanács és az egyes közgyűjtemények szükségleteire nézve egyenként és együttesen s az alább megjelölt két alrovatra osztottan kell kimutatni.

1. A hivatali, irodai és házi szükségletek, valamint egyéb dologi kiadások elnevezésű alrovat alatt kell előíranyozni az ennek fogalma alá vehető kiadásokat, u. m. a fűtési, világítási, tisztogatási, épületfenntartási, házbér és hasonló kiadásokat.

2. A gyűjtemények szükségletei elnevezésű alrovat alatt pedig az egyes gyűjtemények tudományos és művészeti céljait szolgáló kiadásokat kell előíranyozni.

B) Az átmeneti kiadások alatt kell előíranyozni az egyszersmindkorra felmerülő vagy a nem állandó jelleggel bíró kiadásokat, ha több évre felosztottan vétetnének is tervbe. (Pl. nagyobb beszerzések, felszerelések, helyreállítások, átalakítások, építkezések, beruházások stb.) Ezeket intézetenként és a jogcím pontos megjelölésével kell előíranyozni. A több évre előíranyozott ilyen kiadásoknál pedig mindenkor fel kell tüntetni azt is, hogy az illető költségvetési évben előíranyozott összeg a tervbe vett egész kiadási összegnek hányadik részletét fogja képezni. Az átmeneti kiadások alatt az építkezési és a közigazgatási természetű tételeket meg kell különböztetni azoktól, melyek közvetlenül a gyűjtemények tudományos vagy művészeti céljaira szolgálnak.

A Gyűjteményegyetem valódi bevételeinek a költségvetési előíranyzatban való felvételét mellőzni kell, mert ezeket, mint az Országos Gyűjteményegyetemi Alap, illetve az egyes intézetek külön alapjai (32. §.) gyarapítására rendelt összegeket nem kell az állampénztárba szállítani.

Ugy a költségvetési, mint a zárszámadási idő-

szak minden év július hó 1-től a következő év június havának végéig tart.

A Tanács az előadottak szerint szerkesztett költségvetési előíranyzatot kísérő jelentésével együtt március hó 15-éig a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez felterjeszti. Ez alkalommal az előíranyzat miként történt összeállítását és az egyes tételeknek mily alapon történt felvételét (pl. örség díjazása, fűtés, világítás, stb.), valamint az egyes alapok és alapítványok állapotát a kísérő jelentésben részletesen ismerteti és indokolja. A felterjesztéshez az egyes közgyűjteményeknek elemi költségvetéseit és azok indoklásait is csatolja.

A Tanács e részben igazgató-tanácsban jár el.

30. §. Az állami költségvetési javadalmak kiutalása.

A Gyűjteményegyetem költségvetési összjavadalmának miként való felhasználására nézve a Tanács a saját és az egyes közgyűjtemények szükségletének mérlegelése mellett tesz a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez javaslatot, aki a javadalmak kiutalását a javaslat indokainak és a fedezeti viszonyoknak figyelembevételével eszközözi.

A közigazgatási szükségletekre szolgáló személyi és dologi javadalmak (31. §) naptári előleges fél-évi részletekben, a gyűjtemények tudományos és művészeti céljaira szolgáló javadalmak pedig (mely utóbbiakat a 32. §. értelmében mindenkor alapszerűen kell kezelni) rendszerint az egész költségvetési évre egy összegben folyósítatnak. Az utalványozás a Tanács szükségleteire a Tanács ügyvezető alelnökéhez, az egyes közgyűjtemények szükségleteire vonatkozólag pedig az illető közgyűjtemény első tisztviselőjéhez történik. A vallás- és közoktatásügyi miniszter részéről kiutalt javadalmak felett a rendelkezés joga (utalványozási jog) a Tanácsnál az ügyvezető alelnököt, az egyes közgyűjteményeknél pedig azok első tisztviselőit illeti meg.

31. §. A közigazgatási jellegű javadalmak.

A vallás- és közoktatásügyi miniszter által kiutalt közigazgatási jellegű állami javadalmakat, akár a rendes kiadásoknál, akár az átmeneti kiadásoknál voltak azok előíranyozva, mindig abban a költségvetési évben kell felhasználni, melynek terhére utalványoztattak.

A felelős számadók e javadalmak miként történt felhasználásáról az 1897. évi XX. t.-c. rendelkezéseinek megfelelő, több évi időtartamra berendezett, bekötött, lapszámozott és a miniszteri számvetés által hitelesített pénztári naplót kötelesek vezetni, melybe a bevételeket (elszámolás kötelezettsége mellett kiutalványozott javadalmakat) és kiadásokat felmerülésük sorrendjében és annak keltével könyvelik el, hogy ez alapon a pénzálladék mindenkor pontosan megállapítható legyen. A közigazgatási jellegű bevételek alatt csak a miniszter által beutalt javadalmak, a téves

elszámolások helyesbitéséből és a tulajdonosok és elöllegek visszafizetéséből eredő bevételek fordulhatnak elő, minden más bevétel az alapok gyarapítására szolgál (32. §). A felelős számadók a pénztári napló bevételi és kiadási hasábját minden hó végén összegezzék és a napló egy-egy havi tételeit tartalmazó másolatát az egyes tételek helyességét bizonyító számadási okmányokkal felszerelve és általuk aláírva, a következő hó végéig a vallás- és közoktatásiügyi miniszterhez felterjeszteni tartoznak. Kötelesek továbbá a közigazgatási jellegű javadalmakról a gazdálkodás elbírálhatása és a javadalmak rendeltetésszerű felhasználásának ellenőrizhetése céljából a pénztári naplón kívül főkönyvet is vezetni, melyben a bevételi és kiadási tételeket a pénztári naplóban történt bevezetésükkel egyidejűleg jogcímeik szerint nyitott főkönyvi számlákon kell elkönyvelni. Általános elvül szolgáljon, hogy a főkönyvnek annyi számlája legyen, ahány önálló célra utalványozás történik. Az egy-egy évi gazdálkodás eredményeit feltüntető főkönyvet minden év június hava harmincadikán le kell zárni, mely alkalommal az egyes főkönyvi számlák zárlati eredményei összesítendők és az összesített eredménynek egyeznie kell a pénztári napló bevételi és kiadási hasábjának zárlati eredményével. A felelős számadók az egész évi főkönyvnek általuk aláírt másolatát az egyes számlák zárlati eredményeit magában foglaló összesítés kíséretében legkésőbb minden év szeptember hava végéig ugyancsak a vallás- és közoktatásiügyi miniszterhez terjesztik fel. A közigazgatási jellegű javadalmaknál a számadási év végével mutatkozó pénzmaradványokat számadási tértímeny címen és a maradványt jogcímenként részletező ellennyugta kíséretében, melyben a kiutaló rendeletekre is hivatkozás történjék, minden év június hó 30-án az állampénztárba kell beszállítani. A pénz beszállításáról szóló tétel képezi az illető számadási évben a számadás utolsó tételét.

32. §. Az alapszerűen kezelendő javadalmak és más bevételek.

A tudományos és művészeti célokat szolgáló állami javadalmak és mindennemű valódi bevételek kezelése alapszerűen történik. A Tanácsnak, továbbá a szabályrendelet I. része 1. §-ának 1., 3. és 4. pontjában felsorolt közgyűjteménynek egy-egy, a szabályrendelet I. része 1. §-ának 2. pontjában említett Nemzeti Múzeumnál pedig az a-f pontok alatt felsorolt táraknak külön egy-egy alapja van. Létesítendő tehát a Tanácsnál: az Országos Gyűjteményegyetemi Alap, az Országos Levéltárnál: az Országos Levéltári Alap, a Magyar Nemzeti Múzeumnál a következő hat alap, u. m.: az Országos Széchenyi-Könyvtári Alap, Érem- és Régiségtári Alap, az Állattári Alap, a Növénytári Alap, az Ásvány- és Őslénytári Alap és a Néprajziak Tárának Alapja, az Országos Magyar Szépművészeti Múzeumnál: a Szépművészeti Muzeumi Alap, az Orsz. Magyar Iparművészeti Muzeumnál: az Ipar-

művészeti Muzeumi Alap. A felsoroltaknál több, vagy más alap nem létesíthető.

Az egyes alapokba felynek be mindenképp az állami költségvetésnek a Gyűjteményegyetem címe alatt rendes vagy átmeneti kiadásként felvett mindazon javadalmak, melyek az egyes gyűjtemények tudományos vagy művészeti céljaira vannak szánva, továbbá a Tanács és az egyes közgyűjtemények valódi bevételei, mint nemességi ügyekben való eljárás díjak, másolási és hitelesítési díjak, belépti díjak és a katalógusok és más kiadványok eladásából befolyó bevételek, adományok és hagyományok, alapítványok jövedelmei, továbbá az intézetek tudományos és művészeti anyagának eladásából (24. és 36. §.) befolyó összegek.

Az alapoknak nemcsak esetleges jövedelmei, hanem tőkái is felhasználhatók. Az alapok felhasználására nézve az Országos Gyűjteményegyetemi Alapra vonatkozólag a Tanács ügyvezető elnöke, az egyes közgyűjtemények alapjaira vonatkozólag az illető közgyűjtemény első tisztviselője, a Nemzeti Múzeum egyes tárainak alapjaira vonatkozólag az illető tár vezetője felhasználási tervet készít és mutat be, a Nemzeti Múzeumnál a közgyűjtemény első tisztviselője útján. Jövőhagyás végett a Tanácsnak. A pénzek felhasználása abban az időben történik, amikor kijelölt céljukra legjobban felhasználhatók. Az egyes alapokba beutalt olyan pénzek, amelyeknek meghatározott rendeltetése van, csakis a rendeltetésük céljaira használhatók fel, bár kezelésük az illető közgyűjtemény alapjának keretében történik.

A Tanács, illetve minden közgyűjtemény (tár) az általa saját hatáskörében kezelt alap bevételeiről és kiadásairól több évi időtartamra berendezett, bekötött, lapszámozott és a miniszteri számvevőség által hitelesített számadási könyvet vezet, olyan berendezéssel, hogy a meghatározott rendeltetésű összegek felhasználásánál átruházás vagy felcserélés ne történjék. Az egyes alapok pénzei valamely közeli pénzügyintézetnél az illető alap nevén folyószámlán vagy pedig az illető alap nevére kiállított betéti könyvecskére takarékpénztárilag kezeltenek. A pénzügyintézet nevét és a betéti könyv számát az illető alap főkönyvi számláján fel kell jegyezni. A tőkésített kamatok bejegyzése végett az egyes takarékbetéti könyvecskéket a felelős számadók évenként egyszer az illető pénzügyintézetnél bemutatják és az így bejegyzett kamatokat az illető alap számláján bevételkép könyvelik el.

Az alapok számadási éve július hó 1-től a következő év június hava végéig tart.

Az alapoknál a számadási év végével eszközöndő zárlat alkalmával mutatkozó pénzmaradványokat az állampénztárba nem kell beszállítani, hanem az egyes alapok következő időszaki számadása javára kezdőleges pénzmaradvány címen mint első bevételi tételt kell áthozni. A felelős számadók az alapok számadási könyveiről minden naptári félév

végével hű és pontos másolatot vesznek, melyeket, mint az illető alap számadását, aláírásukkal ellátva, a vonatkozó okmányokkal együtt a naptári félévet követő hó végéig bemutatnak a Tanácsnak, amely azokat a rákövetkező hó végéig véleményes jelentés kíséretében a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez terjeszti fel.

33. §. Az alapítványok.

Alapítványi vagyonok alatt azokat a tőkéket vagy értékeket kell érteni, melyek valamely meghatározott cél érdekében letétetvén, állagukban mindenkor sértetlenül fentartandók és amelyek nem az alapítványtól különálló más természeti vagy jogi személynek, hanem kizárólag magának az illető alapítványnak, mint önálló jogi személynek tulajdonát képezik. Az alapítványok jövedelmei csakis a vallás- és közoktatásügyi miniszter által jóváhagyott alapítólevélben meghatározott célra használhatók fel.

Amennyiben valamely alapítvány kezelése az alapító által a Tanácsra vagy egyik közgyűjteményre bíztnék, úgy a Tanács ügyvezető alelnöke, illetve az érdekelt közgyűjtemény első tisztviselője az alapítványi tőke helyes kezeléseért, jövedelmének rendeltetésszerű felhasználásáért felelős és a számadástétel kötelezettsége is őt terheli. A felelős számadók az alapítványi jövedelmek felhasználásáról az állami költségvetési évvel egyező, kellően okmányolt és aláírásukkal ellátott évi számadást készítene, melyet minden év augusztus hava végéig a többi számadástól elkülönítetten a Tanács útján a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez terjesztenek fel. E számadásokban a tőke állagát is mindenkor ismertetik.

34. §. Az ingatlan vagyon törzskönyve.

A Gyűjteményegyetem kötelékébe tartozó közgyűjtemények ingatlanait mindenkor törzskönyv mellett kell átvenni, illetve átadni. Akár állami költségén szereztettek tehát be, akár ajándékozás útján vagy más forrásokból (pl. alapokból) jutottak a Gyűjteményegyetem tulajdonába, törzskönyvi nyilvántartás tárgyát képezik és az ingatlan vagyon törzskönyvébe beveendőek.

Az ingatlan vagyon törzskönyve az ingatlan lényeges ismertetőjeleit, valamint mindenkori álladékat és értékét részletesen feltünteti. Pontosan ismerteti az ingatlan megszerzésének idejét és körülményeit, a befektetett költségeket, a beállott változásokat, az ingatlan mai álladékat és állapotát. Kötelesek tehát a felelős számadók az ingatlanok álladékaiban és értékében beálló mindennemű változást a törzskönyvben mindenkor pontosan keresztülvezetni, az egyes közgyűjtemények ingatlanainak értékét pedig 10 évenként becslés útján újból megállapítani, mely alkalommal a becslés eredményéhez képest az érték-változásokat érték helyesbítés címén szaporodásba vagy apadásba kell hozniok.

A törzskönyv kiegészítő részét képezik a térképek, rajzok és okmányok.

35. §. Az ingó vagyon leltárai.

I. A Gyűjteményegyetem tulajdonát képező közönséges leltári tárgyak (u. m. a butorok, felszerelések, villamos- és gázcsillárok, kályhák, falimosdók, ablakfüggönyök és egyéb ingóságok), akár az állam költségén szereztettek be, akár pedig más uton (pl. ajándék útján) jutottak a Gyűjteményegyetem tulajdonába, leltári elszámolás tárgyát képezik.

A leltári számadásokat úgy az egyes közgyűjtemények, mint a Tanács közvetlen kezelése alá tartozó ingóságokra nézve egymástól teljesen elkülönítve, tehát minden közgyűjtemény részéről külön-külön kell vezetni. Ezekben a bekötött, lapszámozott és a miniszteri számvevőség által hitelesített számadásokban a leltári vagyonnak darabszám- és értékszerinti álladékaról s az abban évközben beállott változásokról, t. i. gyarapodásáról és csökkenéséről pontosan és a vonatkozó pénzsámadás megfelelő tételére való hivatkozással, tételenként számot kell adni. Nem kell leltározni az olyan tárgyakat, amelyek folytonos használatra lévén számv. rövid idő alatt értéktelenné vagy az illető közgyűjtemény céljaira használhatatlanná válnak. (Pl. seprők, poharak, portörlok, kosarak stb.) Ez utóbbiakat csak házilag kell nyilvántartani.

A leltári naplókat a költségvetési évnek megfelelően kell vezetni és havonként lezárni. Hű másolataikat a felelős számadók aláírva havonként a pénzsámadásokkal együtt terjesztik fel a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez.

II. Az egyes gyűjtemények tudományos és művészeti anyagáról beszerzési naplókat, és ahol a gyűjtemény természete ezt megengedi, ellenőrzésre alkalmas szaklajstromokat kell vezetni, amelyekben a gyűjteményi tárgyak akként legyenek pontosan és hiánytalanul nyilvántartva, hogy az illető tárgy azonossága és az esetleges hiány kétségtelenül megállapítható legyen.

Mivel az egyes közgyűjtemények tudományos és művészeti anyagának nyilvántartására szolgáló szaklajstromok összeállítása és vezetése az egyes gyűjtemények különleges viszonyai folytán különböző szabályozást igényel, a Tanács gondoskodik arról, hogy az egyes gyűjtemények részére a szabályrendelet II. Rész 13. §-ának 2. pontja értelmében alkotandó külön szabályrendeletekben ez a kérdés is részletes és pontos szabályozást nyerjen.

A felelős számadók a beszerzési napló aláírt másolatát félévenként, a többi számadással együtt a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez terjesztik fel.

Ugy a közönséges leltári tárgyakról készített leltári számadások (I.), min a tudományos és művészeti anyagról szerkesztendő beszerzési naplók és ellenőrzésre alkalmas szaklajstromok (II.) pontos vezetéseért a Tanács ügyvezető alelnöke, illetve az érdekelt közgyűjtemény első tisztviselője felelős.

36. §. Eljárás eladás, aukció vagy csere esetén.

Amennyiben a Tanácsnak, illetve valamely közgyűjteménynek közönséges leltári tárgyai vagy utóbbiaknak tudományos vagy művészeti anyaga

eladás, aukció vagy csere útján elidegenítenének, úgy az illető tárgyat a leltári naplóban, illetve szaklajstromban szabályszerűen kiadásba kell helyezni (törlésbe kell hozni), de egyúttal utalni kell az eladást, aukciót vagy cserét engedélyező tanács-határozatra, illetőleg miniszteri rendeletre, valamint a leltári napló, illetve szaklajstrom azon tételére, mely alatt az illető tárgy bevételezve, illetve nyilvántartva volt. A csere folytán kapott új tárgyat vagy tárgyakat a leltári naplóban, illetve a beszerzési naplóban és szaklajstromban azonnal fel kell venni, s úgy erre a tételre, mint eladás esetén a pénzbevétel elszámolási tételére a kiadásba helyezés, törlésbe hozás során pontosan hivatkozni kell. Eladás esetén a befolyó pénzt az illető közgyűjtemény, illetve tár alapjába (32 §) kell bevételezni.

Közönséges leltári tárgyakat 500.000 K eladási értékig a Tanács ügyvezető alelnöke, illetve az érdekelt közgyűjtemény első tisztviselője saját hatáskörében eladhat, az 500.000 K eladási értéken felüli tárgyak eladására nézve a Tanács határoz. A gyűjtemények tudományos és művészeti anyagának elidegenítése tekintetében szakszempontról e szabályrendelet II. részének 24. §-ában foglalnak irányadók.

Az eladás, aukció vagy csere-ügylet során kiállított okmányok lényeges adatait a Jegyzet hasábjában ismertetni kell. Olyan tárgyakat, melyek költséges átalakítás vagy felszerelés folytán lényegesen nyernek értékben, mint új tárgyakat kell felvenni, a régi tétel ellenben egyidejűleg kölcsönös hivatkozás mellett kiadásba kerül.

37. §. Felelőség a leltári vagyonért és ennek ellenőrzése.

Ugy a közönséges leltári tárgyak, mint a tudományos és művészeti anyag álladékaért, kezelé- séért és fentartásáért a Tanácsnál az ügyvezető

alelnök, a közgyűjteményeknél pedig az első tisztviselő viseli a felelőséget. A Tanácshoz beosztott közigazgatási személyzet, illetve a közgyűjtemények alkalmazottai viszont közvetlenül az ügyvezető alelnöknek, illetve az első tisztviselőnek felelősek.

Ugy a közönséges leltári tárgyak, mint a tudományos és művészeti anyag kezelése felett a Tanács felügyeleti, a vallás- és közoktatásügyi miniszter pedig főfelügyeleti jogot gyakorol. Ennek alapján a leltári vagyon álladékát időről-időre a leltárak és szaklajstromok alapján megvizsgálják, illetve megvizsgáltatják. Ez az ellenőrzés nemcsak arra terjed ki, hogy a tárgyak, illetve az anyag hiánytalanul megvannak-e és hogy a Gyűjteményegyetem tulajdonát képező tárgyak helyesen leltározva, naplózva, illetve lajstromozva vannak-e, hanem arra is, vajjon a kívánalmaknak megfelelően kezeltetnek-e úgy, hogy az értékcsökkenés vagy elpusztulás (romlás, moly, nedvesség, por, törés, tűz stb.) veszélyétől kellőképp megóvassanak. A vizsgálat lefolyásáról és eredményéről jegyzőkönyvet kell felvenni, a vizsgálat idejét és eredményét pedig a leltárakban és szaklajstromokban is fel kell jegyezni. A jegyzőkönyveket a vallás- és közoktatásügyi miniszternek minden esetben be kell mutatni.

Az aukció, eladás vagy csere-ügyletek lebonyolítását és foganatosítását a Tanács ellenőrzi s az ily ügyletek során kiállított okmányokat megvizsgálja.

38. §.

Ennek a szabályrendeletnek az egyes közgyűjtemények gazdálkodására vonatkozó rendelkezéseit az egyes közgyűjtemények részére e szabályrendelet II. része 13. §-ának 2. pontja értelmében alkotandó külön szabályrendeletekbe is fel kell venni.

Az intézet neve:

.....
1. A tisztviselő neve:

2. Állása:.....

3. Szolgálati beosztása (a gyűjtemény, osztály, tár stb. megnevezése, melynél szolgálatot teljesít):

4. Minő muzeumi, levéltári vagy könyvtári munkát végzett:

5. Minő irodalmi munkát végzett

a) az intézet anyagának feldolgozásában:.....

b) egyéb tudományos téren:

6. Esetleges kül- vagy belföldi különleges megbízatása: